

Sammanfattning

Fråga om skyldigheten för ett svenskt dotterföretag i en internationell koncern att enligt lagen om europeiska företagsråd lämna ut vissa uppgifter till det tyska dotterföretaget i koncernen.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2008-10-08
StockholmDom nr 75/08
Mål nr A77/07**KÄRANDE**

Kühne & Nagel AG & Co. KG, org.nr HRA 21928, Herrengraben 1,
D-20459 HAMBURG, Tyskland
Ombud: advokaterna Claes Broman och Henrik Fagö,
Setterwalls Advokatbyrå, Arsenalsgatan 6, 111 47 STOCKHOLM

SVARANDE

Kuehne & Nagel AB, 556174-5752, Box 26,
190 45 STOCKHOLM - ARLANDA
Ombud: advokaten Mats Hesselrud,
Advokatfirman Morssing & Nycander AB, Box 7009,
103 86 STOCKHOLM

SAKEN

utlämnande av information

År 1994 antog Europeiska unionens råd direktivet (94/95/EG) om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare. Syftet med direktivet var att förbättra rätten till information och samråd för anställda inom större företag och företagsgrupper med verksamhet i fler än en medlemsstat. Direktivet föreskriver att det för detta ändamål ska inrättas ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande för information till och samråd med arbetstagare i alla gemenskapsföretag eller alla grupper av gemenskapsföretag. Direktivet har införlivats med svensk rätt genom lagen (1996:359) om europeiska företagsråd.

Kühne & Nagel AG & Co. KG (härefter kärandebolaget) och Kuehne & Nagel AB (härefter svarandebolaget) ingår i den s.k. Kühne & Nagel-koncernen. Denna består av ett stort antal företag i speditorsbranschen vilka är gemenskapsföretag i den mening som avses i direktivet. Koncernens moderföretag och centrala ledning finns i Schweiz. Eftersom moderföretaget är beläget utanför den Europeiska Unionen (EU) och kärandebolaget är det koncernbolag inom EU som har flest anställda, är kärandebolaget en s.k. presumerad central ledning enligt EG-direktivet (jfr 5 § lagen om europeiska företagsråd). Detta innebär att moderbolagets förpliktelser enligt direktivet avseende inrättande av ett europeiskt företagsråd vilar på kärandebolaget. Sedan år 1999 har företagsrådet i Tyskland strävat efter att inrätta ett europeiskt företagsråd med stöd av direktivet och den tyska lagstiftningen i ämnet. Företagsrådet har därvid begärt att kärandebolaget i egenskap av s.k. presumerad central ledning skall tillhandahålla den information som företagsrådet ansett vara nödvändig för att kunna inrätta ett europeiskt företagsråd. Med anledning av företagsrådets begäran uppkom tvist, som efter över-

klagande av underinstansernas avgöranden kom att behandlas av den högsta arbetsdomstolen i Tyskland, Bundesarbeitsgericht. Den domstolen hänsköt vissa tolkningsfrågor till EG-domstolen, som den 13 januari 2004 meddelade ett förhandsbesked. Tvisten avgjordes slutligt av Bundesarbeitsgericht genom dom den 29 juni 2004. Domen innebar att företagsrådets yrkande om utlämnande av information bifölls.

Kärandebolaget har för att efterkomma den av Bundesarbeitsgericht meddelade domen utan framgång begärt vissa uppgifter från moderbolaget i Schweiz. Kärandebolaget vände sig med anledning därav till vart och ett av de övriga koncernbolagen inom EU och begärde att få uppgifterna direkt från dessa bolag, däribland svarandebolaget som är ett systerbolag till käranden. Svarandebolaget bestred att det var skyldigt att lämna ut den begärda informationen.

Kärandebolaget väckte talan vid Arbetsdomstolen mot svarandebolaget med anledning av den tvist som uppkommit. Fråga uppkom huruvida Arbetsdomstolen var behörig att pröva en tvist mellan två arbetsgivare. Arbetsdomstolen beslöt den 25 april 2007 att utfärda stämning på svarandebolaget (se beslutet 2007 nr 41). Med anledning av ett avvisningsyrkande från svarandebolagets sida fann domstolen även i beslut den 10 oktober 2007 att domstolen var behörig att pröva tvisten.

Kärandebolaget har såsom talan slutligt bestämts yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta svarandebolaget att omedelbart tillhandahålla kärandebolaget upplysningar om

- genomsnittligt antal anställda hos svarandebolaget i Sverige under de två senaste verksamhetsåren före dom i målet,
- svenska bolag och företag inom Kühne & Nagel-koncernen vid tidpunkten för dom i målet,
- strukturen på den svenska delen av Kühne & Nagel-koncernen vid tidpunkten för dom i målet och
- namn- och adressuppgifter avseende arbetstagarrepresentanter i svenska bolag och företag inom Kühne & Nagel-koncernen vid tidpunkten för dom i målet.

Svarandebolaget har bestritt yrkandena.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Parterna har efter skriftlig och muntlig förberedelse enats om att målet kan avgöras utan huvudförhandling. Till utveckling av talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Kärandebolaget

Den av Bundesarbeitsgericht meddelade domen, som meddelades efter det att den domstolen inhämtat förhandsbesked av EG-domstolen, innebar att det tyska företagsrådets yrkande om utlämnande av information bifölls. Kärandebolaget är således skyldigt att tillhandahålla företagsrådet information. Infor-

mationsskyldigheten omfattar bl.a. upplysningar om det totala genomsnittliga antalet anställda, deras fördelning i medlemsstaterna, bolag och företag i gruppen, strukturen i företagen i gruppen samt information om namn- och adressuppgifter avseende arbetstagarrepresentanter, vilka skulle kunna delta vid inrättandet av bl.a. ett europeiskt företagsråd. Emellertid har kärandebolaget inte tillgång till den information som avses i domen. För att uppfylla den ålagda informationsskyldigheten har kärandebolaget vänt sig till moderföretaget, som dock inte har tillhandahållit den begärda informationen. Enligt EG-domstolens avgörande föreligger en skyldighet för ledningarna i företagen i medlemsstaterna, däribland svarandebolaget, att tillhandahålla den begärda informationen. Bestämmelsen i 13 § andra stycket lagen (1996:359) om europeiska företagsråd innebär att gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget har en skyldighet att tillhandahålla uppgifter om antalet arbetstagare i verksamheter som företaget eller företagsgruppen bedriver i olika EES-länder. Mot bakgrund av principen om indirekt effekt, EG-domstolens avgörande och med stöd av 13 § lagen om europeiska företagsråd är svarandebolaget skyldigt att tillhandahålla den efterfrågade informationen.

Kärandebolaget har, för att efterkomma Bundesarbeitsgerichts avgörande, vid ett flertal tillfällen begärt att svarandebolaget ska tillhandahålla den efterfrågade informationen, vilket svaranden underlåtit att göra. Kärandebolaget saknar tillgång till den information som kärandebolaget har yrkat att svarandebolaget ska förpliktas utge. Om kärandebolaget hade haft tillgång till dessa upplysningar eller om informationen varit allmänt tillgänglig, hade kärandebolaget inte tvingats att väcka talan mot svaranden.

Svarandebolaget

Svarandebolaget motsätter sig att tillhandahålla kärandebolaget den begärda informationen. Kärandebolaget har redan tillgång till den efterfrågade informationen eller kommer i vart fall att ha tillgång till den vid tidpunkten för Arbetsdomstolens dom. Vidare är den efterfrågade informationen allmänt tillgänglig eller kommer i vart fall att vara allmänt tillgänglig, till exempel på svarandens hemsida och hos Bolagsverket, vid tidpunkten för Arbetsdomstolens dom. Det kan inte anses rimligt att svarandebolaget förpliktas att lämna ut information eller handlingar som kärandebolaget redan har eller kan skaffa fram utan att besvara svarandebolaget.

Eftersom det varken av direktivet eller lagen om europeiska företagsråd framgår att ett svenskt företag kan åläggas att utge information som det kontrollerande bolaget redan har tillgång till eller som finns allmänt tillgänglig yrkar svarandebolaget att Arbetsdomstolen ska inhämta förhandsavgörande från EG-domstolen beträffande denna fråga.

Domskäl

Kärandebolaget har i dom meddelad den 29 juni 2004 av Bundesarbeitsgericht i Tyskland ansetts vara skyldigt att tillhandahålla företagsrådet vid bolaget viss information. De begärda uppgifterna har av det tyska företagsrådet bedömts vara nödvändiga för att inleda förhandlingar om inrättandet av

ett europeiskt företagsråd i den grupp av gemenskapsföretag i vilken kärandebolaget ingår. Kärandebolaget har inte kunnat erhålla informationen från moderbolaget i Schweiz och har därför vänt sig till vart och ett av de övriga koncernbolagen inom EU och begärt att få uppgifterna direkt från dessa bolag, däribland svarandebolaget.

Tvisten i målet gäller frågan om svarandebolaget är skyldigt att till kärandebolaget lämna viss information som krävs för att kärandebolaget ska kunna efterkomma sina skyldigheter enligt den dom som har meddelats av Bundesarbeitsgericht.

Kärandebolaget har till stöd för sina yrkanden åberopat följande. Enligt det av Bundesarbeitsgericht inhämtade förhandsavgörandet från EG-domstolen föreligger en skyldighet för ledningarna i företagen i medlemsstaterna, däribland svarandebolaget, att tillhandahålla den begärda informationen. Bestämmelsen i 13 § andra stycket lagen (1996:359) om europeiska företagsråd innebär att gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget har en skyldighet att tillhandahålla uppgifter om antalet arbetstagare i verksamheter som företaget eller företagsgruppen bedriver i olika EES-länder. Mot bakgrund av principen om indirekt effekt, EG-domstolens avgörande och med stöd av 13 § lagen om europeiska företagsråd är svarandebolaget skyldigt att tillhandahålla den efterfrågade informationen.

Svarandebolaget har bestritt kärandebolagets yrkanden och har därvid anfört dels att kärandebolaget redan har tillgång till den efterfrågade informationen eller i vart fall kommer att ha tillgång till den vid tidpunkten för Arbetsdomstolens dom, dels att den efterfrågade informationen är allmänt tillgänglig eller i vart fall kommer att vara allmänt tillgänglig, till exempel på svarandens hemsida och hos Bolagsverket, vid tidpunkten för Arbetsdomstolens dom.

Är svarandebolaget skyldigt att lämna ut de begärda uppgifterna?

I det aktuella EG-direktivet föreskrivs att den centrala ledningen eller den presumerade centrala ledningen har ansvaret för att skapa de villkor och medel som är nödvändiga för inrättandet av ett europeiskt företagsråd (se artikel 4). Direktivet innebär vidare att medlemsstaterna ska se till att företagen tillhandahåller uppgifter om antalet arbetstagare i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag på begäran av de parter som berörs av direktivet. Direktivet har införlivats med svensk rätt genom lagen om europeiska företagsråd. Av 13 § i den lagen följer bl.a. att gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget ska tillhandahålla uppgifter om antalet arbetstagare i verksamheter som gemenskapsföretaget eller företagsgruppen bedriver i olika EES-länder.

EG-domstolen har tidigare slagit fast att det ankommer på samtliga företag i en företagsgrupp att lämna ut de relevanta uppgifter som de har eller kan få tillgång till (mål C-62/99 Bofrost REG 2001, s. 1-2579). EG-domstolen har, i det av Bundesarbeitsgericht inhämtade förhandsavgörandet, EG-domstolens dom den 13 januari 2004 i mål C-440/00 (REG 2004, s. 1-787), gjort utta-

landen av följande innebörd rörande tolkningen av artiklarna 4.1 och 11.1 i direktivet:

- Det åligger den presumerade centrala ledningen att tillhandahålla arbetstagarrepresentanternas information som är nödvändig för att inleda förhandlingar om inrättandet av ett europeiskt företagsråd när den centrala ledningen i en grupp av gemenskapsföretag inte är belägen i en medlemsstat.
- När den centrala ledningen inte håller viss information tillgänglig för den presumerade centrala ledningen är den presumerade centrala ledningen, för att kunna fullgöra sin informationsskyldighet gentemot nämnda arbetstagarrepresentanter, skyldig att begära den information som är nödvändig för att inleda förhandlingar om inrättandet av ett sådant företagsråd från övriga företag i gruppen som är belägna inom medlemsstaternas territorium, och har rätt att erhålla sådan information från dem.
- Ledningarna för övriga företag i gruppen som är belägna i medlemsstaterna är skyldiga att tillhandahålla den presumerade centrala ledningen nämnda information, som de har tillgång till eller som de har möjlighet att få tillgång till.
- Informationsskyldigheten omfattar information om det totala genomsnittliga antalet anställda, deras fördelning i medlemsstaterna, företagets verksamheter och företagen i gruppen samt strukturen i detta företag och i företagen i gruppen, liksom information om namn- och adressuppgifter avseende de arbetstagarrepresentanter vilka skulle kunna delta vid inrättandet av ett särskilt förhandlingsorgan enligt artikel 5 i direktivet eller vid inrättandet av ett europeiskt företagsråd, när denna information är nödvändig för att kunna inleda förhandlingar om inrättandet av ett sådant företagsråd.

EG-domstolens nu berörda dom innebär alltså sammanfattningsvis följande. Det föreligger enligt direktivet en skyldighet för svarandebolaget, eftersom det utgör ett företag i gruppen som är beläget i en medlemsstat, att tillhandahålla kärandebolaget sådan information rörande angivna förhållanden som det har tillgång till eller möjlighet att få tillgång till. Den informationskyldighet som följer av direktivet omfattar sådan information som kärandebolaget har begärt när informationen är nödvändig för att kunna inleda förhandlingar om inrättandet av ett företagsråd.

Svarandebolaget har inte invänt att det skulle vara förhindrat att lämna ut den begärda informationen eller att informationen inte skulle vara nödvändig. Svarandebolagets invändningar grundas i stället i första hand på att kärandebolaget redan har tillgång till den efterfrågade informationen eller kommer att ha tillgång till den vid tidpunkten för Arbetsdomstolens dom. Kärandebolaget har emellertid vidhållit att bolaget saknar tillgång till uppgifterna, och det har i målet inte framkommit något som ger stöd för annat. Vad svarandebolaget har anfört om att kärandebolaget kommer att ha tillgång till uppgifterna vid tidpunkten för Arbetsdomstolens dom är oklart och kan enligt domstolens mening i varje fall inte tillmätas någon betydelse för bedömningen av svarandebolagets skyldigheter.

Svarandebolaget har vidare invänt att de begärda uppgifterna är allmänt tillgängliga eller i varje fall kommer att vara det vid tidpunkten för Arbetsdomstolens dom. Något undantag från skyldigheten att utge den aktuella informationen av detta skäl kan emellertid inte utläsas ur EG-domstolens dom.

Arbetsdomstolen kommer till slutsatsen att svarandebolaget är skyldigt att lämna ut den begärda informationen.

Förhandsavgörande från EG-domstolen

För att nationella domstolar ska tillämpa EG-rätten på ett enhetligt sätt har de nationella domstolarna enligt artikel 234 i EG-fördraget givits möjlighet att begära förhandsavgöranden hos EG-domstolen om den rätta tolkningen av en regel i EG-rätten. När fråga om EG-rättens tolkning uppkommer i en domstol mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, är den nationella domstolen skyldig att inhämta ett förhandsavgörande från EG-domstolen. Endast om svaret på tolkningsfrågan är så uppenbart att det inte finns utrymme för rimligt tvivel om hur frågan ska besvaras eller om EG-domstolen redan har bedömt frågan i ett liknande fall kan den nationella domstolen enligt EG-rätten underlåta att föra den uppkomna frågan vidare till EG-domstolen. Eftersom det saknas möjlighet att överklaga Arbetsdomstolens domar, är domstolen skyldig att hänskjuta frågor om EG-rättens tolkning till EG-domstolen, om det inte föreligger sådana förhållanden som nyss nämnts.

Med hänsyn till EG-domstolens uttalanden rörande tolkningen av det aktuella direktivet i den angivna domen får svaret på tolkningsfrågan anses så uppenbart att det inte föreligger något rimligt tvivel om hur frågan ska besvaras. Det saknas därför skäl att inhämta förhandsavgörande från EG-domstolen. Yrkandet om detta ska följaktligen avslås.

Rättegångskostnader

Arbetsdomstolen finner inte skäl att frånga huvudregeln om förlorande parts skyldighet att ersätta motparten för rättegångskostnader. Med hänsyn till utgången i målet ska därför svarandebolaget förpliktas utge ersättning för kärandebolagets kostnader.

Kärandebolaget har yrkat ersättning med 86 220 kr, exklusive mervärdesskatt, avseende ombudsarvode. Svarandebolaget har invänt att den yrkade ersättningen är för hög och vitsordat ett belopp om 25 700 kr såsom skäligt i sig. Svarandebolaget har därvid anfört att målet i Arbetsdomstolen – så när som på frågan om behörig domstol – är identiskt med målet vid Stockholms tingsrätt och att det mot den bakgrunden inte är rimligt att kärandebolaget har haft så höga ombudskostnader i Arbetsdomstolen.

Målet har enligt Arbetsdomstolens uppfattning inte varit särskilt omfattande och det har berört samma frågor som i målet i Stockholms tingsrätt där kärandebolagets talan om utfående av information enligt lagen om europeiska företagsråd avvisades. Med hänsyn till detta och målets karaktär i

övrigt finner Arbetsdomstolen att det yrkade beloppet inte framstår som skäligt. Arbetsdomstolen anser att käreandebolaget får anses skäligen tillgodosett med en ersättning avseende ombudsarvode om 50 000 kr.

Domslut

1. Arbetsdomstolen förpliktar Kuehne & Nagel AB att till Kühne & Nagel AG & Co. KG utge information om
  - genomsnittligt antal anställda hos Kuehne & Nagel AB i Sverige under de två senaste verksamhetsåren före domen i målet,
  - svenska bolag och företag inom Kühne & Nagel-koncernen vid tidpunkten för domen i målet,
  - strukturen på den svenska delen av Kühne och Nagel-koncernen vid tidpunkten för dom i målet, samt
  - namn- och adressuppgifter avseende arbetstagarrepresentanter i svenska bolag och företag inom Kühne & Nagel-koncernen vid tidpunkten för dom i målet.
2. Arbetsdomstolen avslår yrkandet om inhämtande av förhandsavgörande från EG-domstolen.
3. Arbetsdomstolen förpliktar Kuehne & Nagel AB att ersätta Kühne & Nagel AG & Co. KG för dess rättegångskostnader med femtiotusen (50 000) kr avseende ombudsarvode, jämte ränta enligt 6 § räntelagen på beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Michaël Koch, Marianne Jenryd, Gunilla Upmark, Gunnar Göthberg, Håkan Torngren, Maria Hansson och Britt Marie Häggström.
Enhälligt.

Sekreterare: Kristina Andersson